

Національний університет «Запорізька політехніка»
 факультет радіоелектроніки та телекомунікацій
 кафедра радіотехніки та телекомунікацій
 спеціальність 172 «Телекомунікації та радіотехніка»
 освітня програма «Інформаційні мережі зв'язку»
 Інформація до силлабусу

Назва курсу	Методи та засоби захисту інформації
Викладачі	Сметанін Ігор Миколайович
Профайл викладачів	https://zp.edu.ua/kafedra-radiotekhniki-ta-telekomunikaciy?q=node/1064
Контактний телефон	764-32-81 (внутр. 4-31)
E-mail	smeig1@gmail.com
Сторінка курсу в CMS	
Консультації	обговорення питань, що виникають при виконанні лабораторних робіт та підготовці до складання іспиту
Публікації з напряму дисципліни	<p>1. Костенко, В.О. Электропитание охранной сигнализации от высоковольтной линии электропередач [Текст] / В.О. Костенко, И.Н. Сметанин, О.В. Щекотихин // РИУ: ЗНТУ. – 2014. – №1. – С. 40-45.</p> <p>2. Пат. 62006 Україна МПК Н04В 10/12. Спосіб передачі інформації в системах оптичного зв'язку [Текст] / О.В. Щекотихін, І.М. Сметанін, Л.М. Карпуков, В.И. Корнійчук; заявник і патентовласник Запорізький національний технічний університет. – № u201100097; заявл. 04.01.11; опубл. 10.08.11, Бюл. № 15.</p> <p>3. Пат. Україна №45771 МПК⁹ Н04В 10/12 Н04В 1/00 Спосіб передачі інформації в системах оптичного зв'язку [Текст] / О.В. Щекотихін, І.М. Сметанін, Л.М. Карпуков, заявник Запорізький національний технічний університет. – № u200905916; подан. 09.06.09; опубл. 25.11.2009; Бюл.№22.</p> <p>4. Костенко, В.О. Принцип самоорганизующихся сетей при контроле потока мобильных станций [Текст] / В.О. Костенко, И.М. Сметанин // VIII Міжнародна наук.-практ. конф. Сучасні проблеми і досягнення в галузі радіотехніки, телекомунікацій та інформаційних технологій, 22–24 вересня 2016 р., м. Запоріжжя : тез доп./ відп. ред. Д. М. Піза, С. В. Морщавка– Запоріжжя : ЗНТУ, 2016. – С.100-102.</p>

Національний університет «Запорізька політехніка»
факультет радіоелектроніки та телекомунікацій
кафедра радіотехніки та телекомунікацій
спеціальність 172 «Телекомунікації та радіотехніка»
освітня програма «Інформаційні мережі зв'язку»
ОПИС/Силлабус дисципліни/модуля

Коротка назва університету / підрозділу дата (місяць / рік)	НУ «Запорізька політехніка» 2020
Назва модулю / дисципліни	Методи та засоби захисту інформації
Код:	ППВ

Викладачі	Підрозділ університету
Сметанін Ігор Миколайович	Кафедра радіотехніки та телекомунікацій

Рівень навчання (ВА/МА)	Рівень модулю/дисципліни (номер семестру)	Тип модулю/дисципліни (обов'язковий / вибірковий)
перший (бакалаврський)	8	вибіркова

Форма навчання (лекції / лабораторні / практичні)	Тривалість (тижнів/місяців)	Мова викладання
лекції / лабораторні	7	Українська

Зв'язок з іншими дисциплінами	
Попередні: – Кінцеві пристрої абонентського доступу; – Телекомунікаційні та інформаційні мережі; – Системи мобільного зв'язку; – Основи схемотехніки; – Напрямні системи; – Комп'ютерні мережі та Інтернет	Супутні (якщо потрібно):

ECTS (Кредити модуля)	Загальна кількість годин	Аудиторні години	Самостійна робота
3,5	105	34	71

Мета навчання дисципліни (модуля): компетенції надбані внаслідок вивчення дисципліни (модуля)			
Формування та розвиток у здобувачів певних загальних і професійних компетентностей з впровадження та застосування теоретичних і практичних основ знань методів і засобів захисту інформації у системах її створення та зберігання, системах зв'язку, в мережах обміну інформацією, а також у виробничих приміщеннях, які дозволяють їм в подальшій професійній діяльності, або під час продовження освіти здійснювати аналіз, проектування і експлуатацію систем та мереж зв'язку з урахуванням основних вимог інформаційної безпеки.			

Результати навчання в термінах компетенцій	Методи навчання (теорія, лабораторні, практичні)	Контроль якості (письмовий екзамен, усний екзамен, звіт)
<p>–вільно володіти державною мовою та спілкуватися іноземною мовою (ЗК-5),</p> <p>–працювати в команді (ЗК-6);</p> <p>–реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК-11);</p> <p>–розуміти сутність і значення інформації та її захист в розвитку сучасного інформаційного суспільства (ПК-1);</p> <p>–застосовувати знання у практичних ситуаціях, (ЗК-2);</p> <p>–вирішувати стандартні завдання професійної діяльності на основі інформаційної та бібліографічної культури із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій і з урахуванням основних вимог інформаційної безпеки (ПК-2);</p> <p>–приймати обґрунтовані рішення, а також здійснювати безпечну діяльність (ЗК-9);</p> <p>–моделювати комп’ютерні пристрої, системи і процеси з використанням універсальних пакетів прикладних програм для отримання більш якісного захисту інформації (ПК-4);</p> <p>–використовувати нормативну та правову документацію, що стосується мобільних інформаційно-телекомунікаційних мереж, для вирішення професійних завдань з питань інформаційної безпеки (ПК-5);</p>	<p>Використання при проведенні лекцій та лабораторних занять</p> <p>Теоретичні знання отриманні під час лекції та консультацій</p> <p>Самостійна та під керівництвом викладача підготовка та виконання лабораторної роботи</p>	<p>Окремого оцінювання не передбачено</p> <p>Оцінюються під час складання екзамену</p> <p>Окреме оцінювання не проводиться, оцінюється за звітом з лабораторної роботи</p>

- аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв’язанні спеціалізованих задач та практичних проблем по захисту інформації, які характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов (РН-1);
- пояснювати результати, отримані в результаті проведення специфічних вимірювань, в термінах їх значущості та пов’язувати їх з відповідною теорією (РН-4);
- знати порядок оцінювання, інтерпретації, синтезу та захисту інформації і даних (РН-5);
- уміти спілкуватись з професійних питань із інформаційної безпеки, включаючи усну та письмову комунікацію державною мовою та однією з поширених європейських мов (РН-10);
- мати уяву про основні властивості компонентної бази для забезпечення якості, надійності функціонування та захисту інформації в телекомунікаційних, радіотехнічних системах і пристроях (РН-14);
- знати як знаходити, оцінювати і використовувати інформацію з різних джерел, необхідну для розв’язання професійних завдань з точки зору безпеки, включаючи відтворення інформації через електронний пошук (РН-18);
- використовувати методики стандартних випробувань інформаційно-комунікаційних мереж, телекомунікаційних та радіотехнічних систем на відповідність вимогам вітчизняних та міжнародних нормативних документів по боротьбі з інформаційною злочинністю (РН-19);
- контролювати технічний стан інформаційно-комунікаційних мереж, телекомунікаційних і радіотехнічних систем у процесі їх технічної експлуатації з метою виявлення погіршення якості функціонування системи захисту чи її відмови, та систематично фіксувати всі відхилення в її роботі шляхом документування (РН-22).

Теми курсу	Аудиторні заняття						Час та завдання на самостійну роботу	
	Лекцій	Консультацій	Семинарів	Практичні	Лабораторні	Загалом, годин	Самостійна робота	Завдання
Тема 1. Вступ. Основні концептуальні положення теорії захисту інформації.	2					2	5	Вивчення термінів і видів забезпечення інформаційної безпеки
Тема 2. Канали витоку інформації. Демаскуючі ознаки.	2				2	4	8	Аналіз технічних каналів просочування інформації, і порівняння існуючих первинних і вторинних демаскуючих ознак
Тема 3. Акустичні і віброакустичні канали просочування мовної інформації з об'ємів виділених приміщень.	2				3	5	8	Дослідження каналів просочування мовної інформації
Тема 4. Напади зловмисників при експлуатації інформаційних мереж. Атаки.	2				2	4	7	Дослідження дій, що призводять до неправомірного оволодіння конфіденційною інформацією
Тема 5. Виявлення каналів просочування інформації.	2				2	4	6	Аналіз і оцінка можливостей засобів виявлення каналів просочування інформації
Тема 6. Захист мовної інформації.	2				3	5	9	Дослідження методів і способів пасивного та активного захисту приміщень
Тема 7. Автоматизовані засоби захисту інформації.	2					2	9	Порівняння і дослідження основних технологій забезпечення безпеки в інформаційній мережі
Тема 8. Основи сучасної криптографії і питання шифрування. Криптографія і криптосистеми.	3				2	5	10	Вивчення криптографічних систем. Відмінності різноманітних систем
Тема 9. Огляд сучасних крипто-систем. Засоби автентифікації даних і управління ключами шифрування.	3					3	9	Аналіз методології автентифікації даних і управління ключами шифрування
Усього годин	20				14	34	71	

Стратегія оцінювання	Вага, %	Термін	Критерії оцінювання
поточне оцінювання	36	впродовж семестру	теоретичний звіт за кожною з тем 1-5
	24		теоретичний звіт за кожною з тем 6-9
захист лабораторних робіт	6		захист лабораторної роботи №1
	7		захист лабораторної роботи №2
	7		захист лабораторної роботи №3
	7		захист лабораторної роботи №4
	7		захист лабораторної роботи №5
складання іспиту	90-100		після модулю
	75-89	добре	
	60-74	задовільно	
	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	
	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Автор	Рік видання	Назва	інформація про видання	Видавництво/онлайн доступ
Обов'язкова література				
А.И. Куприянов, А.В. Сахаров, В.А. Шевцов	2006	Основы защиты информации	навчальний посібник	М.: Издательский центр "Академия"
С.Н. Сёмкин, Э.В. Беляков, С.В. Гребенев, В.И. Козачок	2005	Основы организационного обеспечения информационной безопасности объектов информатизации	навчальний посібник	М.: Гелиос АРВ
В.Л. Бурячок, В.Б. Толубко, В.О. Хорошко, С.В. Голюпа	2015	Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект	підручник	Київ: ДУТ
В. Столингс	2001	Криптография и защита сетей: принципы и практика	пер. с англ., 2-е изд.	Киев: Вильямс
Додаткова література				
О.С. Архипов, В.М. Луценко, В.О. Худяков	2003	Захист інформації в телекомунікаційних мережах та системах зв'язку	навч.-метод. посіб.	Київ: Політехніка
Э.И. Абалмазов	1997	Методы и инженерно-технические средства противодействия информационным угрозам		–М.: Гротек
Р.Э. Смит	2002	Аутентификация: от паролей до открытых ключей	пер. с англ	Киев : Вильямс
Н. Смарт	2005	Криптография	пер. с англ	М.: Техносфера
В.И. Завгородний	2001	Комплексная защита информации в компьютерных системах	навчальний посібник	М.: Логос